

RIS-nummer: 312018

Schriftelijke vragen: Afsluiting gezinnen met kinderen van drinkwater

Indiener: Lesley Arp, SP, Mikal Tseggai, PvdA, Judith Klokkenburg, ChristenUnie/SGP, Robin Smit, Partij voor de Dieren, Fatima Faïd, HSP

Datum: 8 april 2022

Aan de voorzitter van de gemeenteraad,

Op grond van het VN-Kinderrechtenverdrag hebben kinderen een zelfstandig recht op toegang tot schoon drinkwater. Volgens kinderrechtenorganisatie Defence for Children en het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) komt dit recht in het geding wanneer publieke waterbedrijven gezinnen met kinderen afsluiten van drinkwater. Om die reden daagden deze organisaties waterbedrijven Dunea en PWN voor de rechter. Op 6 april oordeelde de rechtbank in Den Haag dat het niet per definitie onrechtmatig is als gezinnen met kinderen van het drinkwater worden afgesloten wanneer ouders de waterrekening niet kunnen betalen. Defence for Children en het NJCM beraden zich nu op vervolgstappen.

De SP, PvdA, ChristenUnie/SGP, HSP en Partij voor de Dieren zien toegang tot drinkwater als een mensenrecht. De gezondheid van kinderen mag niet in gevaar komen omdat hun ouders of verzorgers in de financiële problemen zitten. Hoewel de uitspraak van de rechter ruimte laat voor gezinnen om naar de rechter te stappen en op basis van internationale kinder- en mensenrechten te stellen dat zij moeten worden aangesloten op het water, kan men niet zomaar van kwetsbare mensen verwachten dat zij de weg naar de rechter weten. De SP, PvdA, ChristenUnie/SGP en Partij voor de Dieren zien daarom graag dat de gemeente met Dunea afspraken maakt om de afsluiting van drinkwater van gezinnen met kinderen te voorkomen.

Overeenkomstig art. 30 van het Reglement van orde stellen de raadsleden Lesley Arp (SP), Mikal Tseggai (PvdA), Judith Klokkenburg (ChristenUnie/SGP) Fatima Faïd (HSP) en Robin Smit (Partij voor de Dieren) de volgende vragen:

- 1) Is het college het met de SP, PvdA, ChristenUnie/SGP, HSP en Partij voor de Dieren eens dat toegang tot drinkwater essentieel is voor de gezondheid en hygiëne en de ontwikkeling van kinderen niet in gevaar zou mogen worden gebracht met waterafsluitingen? Zo nee, waarom niet?
- 2) Is het college het met de SP, PvdA, ChristenUnie/SGP, HSP en Partij voor de Dieren eens dat kinderen vanwege hun kwetsbaarheid extra beschermd moeten worden tegen de schadelijke gevolgen van waterafsluitingen? Zo ja, op welke wijze houdt het beleid van de gemeente Den Haag hier rekening mee? Zo nee, waarom niet?
- 3) Hoeveel Haagse huishoudens werden in 2019, 2020 en 2021 wegens betalingsachterstanden afgesloten van drinkwater? Hoe lang duurden deze waterafsluitingen gemiddeld?
- 4) Klopt de stelling op de website van Dunea (zie bijlage) dat er in de coronapandemie nauwelijks huishoudens zijn afgesloten van water? Kan het college dit onderbouwen met cijfers? In wat voor situaties ging men tijdens de coronapandemie wel over tot waterafsluitingen?
- 5) Wat belet Dunea om ook na de coronapandemie uiterst terughoudend om te gaan met afsluitingen van water?
- 6) Is het college bekend met het artikel op de website One World (zie bijlage) waarin voorbeelden uit Den Haag worden aangehaald van gezinnen met kinderen die maandenlang zijn afgesloten

van water? Is zij het met de SP, PvdA, ChristenUnie/SGP, HSP en Partij voor de Dieren eens dat dergelijke situaties onacceptabel zijn in een stad van Vrede en Recht? Zo nee, waarom niet?

- 7) Is bekend hoeveel Haagse huishoudens met kinderen in 2019, 2020 en 2021 wegens betalingsachterstanden zijn afgesloten van drinkwater? Zo ja, kan het college deze cijfers met de raad delen?
- 8) Indien er bij de registratie geen onderscheid is gemaakt tussen huishoudens met en zonder kinderen: is het college bereid om er bij Dunea op aan te dringen om voorafgaande aan een waterafsluiting altijd te controleren of er kinderen op het af te sluiten adres wonen en, zo ja, niet over te gaan tot waterafsluiting? Zo ja, kan het college de raad informeren over de reactie van Dunea? Zo nee, waarom niet?

Op de website van advocatencollectief The Public Interest Litigation Project (PILP) is te lezen dat de gemeenten Capelle aan den IJssel en Arnhem convenanten met waterbedrijven hebben gesloten om waterafsluiting bij gezinnen met kinderen te beperken.

- 9) Heeft Den Haag ook een dergelijk convenant afgesloten met Dunea? Zo ja, kan het college een afschrift van dit convenant naar de raad sturen? Zo nee, is het college bereid om dit jaar het initiatief te nemen voor een dergelijk convenant en de raad te informeren over de uitkomst?

In het eerder aangehaalde One World-artikel van 7 april 2022 is te lezen dat waterbedrijven, voordat zij overgaan tot afsluiting, een aantal stappen moeten doorlopen: 'Het bedrijf moet een schriftelijke waarschuwing geven (hoe ruim van tevoren staat niet in de wet vastgelegd) en persoonlijk contact leggen, zodat een huishouden de kans heeft om schuldhulpverlening in te schakelen en de betalingsachterstand op tijd te verhelpen.'

- 10) Is het college bereid om bij Dunea na te gaan op welke wijze zij invulling geeft aan deze stappen wanneer er sprake is van een betalingsachterstand? Hoe ruim van te voren wordt er gewaarschuwd als Dunea wil overgaan tot een waterafsluiting? Op welke wijze wordt deze waarschuwing gedaan (schriftelijk, telefonisch of beiden) en wat voor informatie (bijvoorbeeld over schuldhulpverlening en betalingsregelingen) wordt hierbij verstrekt? Wordt hierbij ook doorverwezen naar gemeentelijke hulpverlening? Wanneer gaat men over tot een huisbezoek?

Op de website van Dunea is te lezen: 'Dunea sluit zeker niet bewust gezinnen met kinderen af. We weten namelijk niet of er kinderen woonachtig zijn op het adres waar wij water leveren. Gegevens over gezinssamenstelling hebben we niet en mogen wij vanwege privacywetgeving ook niet verzamelen en bewaren. Als onze medewerkers echter tijdens het huisbezoek signalen krijgen dat er kinderen woonachtig zijn, bijvoorbeeld als er speelgoed in de tuin ligt of voor de deur op de galerij staat, wordt er ten alle tijde in samenspraak met de klant naar een oplossing gezocht.'

- 11) Wordt bij een dergelijk huisbezoek ook gevraagd of er kinderen op het adres woonachtig zijn, aangezien dit niet altijd direct zichtbaar is? Indien privacywetgeving zich hiertegen verzet: ziet het college mogelijkheden om, bijvoorbeeld door tussenkomst van een gemeentelijk hulpverlener, deze informatie alsnog te achterhalen voordat men overgaat tot waterafsluiting? Zo ja, welke?
- 12) Is het college het met de SP, PvdA, ChristenUnie/SGP, HSP en Partij voor de Dieren eens dat mensen met schulden een drempel kunnen ervaren om hulp in te schakelen, bijvoorbeeld

omdat zij angst of schaamte voelen? Zo ja, hoe houdt Dunea hier rekening mee? Zo nee, waarom niet?

Dunea is als vroegsignalerende partij betrokken bij de pilot Geldzaken070 van de gemeente Den Haag.

- 13) Kan het college toelichten wanneer Dunea een dergelijke vroegsignalering doet? Hoe groot moet de betalingsachterstand zijn voordat men overgaat tot vroegsignalering? Bij welke afdelingen van de gemeente komen deze signalen vervolgens terecht?
- 14) Kan het college toelichten welke stappen worden ondernomen door de gemeente wanneer Dunea betalingsproblemen signaleert en doorgeeft aan de gemeente? Wordt hierbij actief nagestreefd dat waterafsluitingen, en in het bijzonder bij gezinnen met kinderen, worden voorkomen? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?
- 15) Is het college bereid om samen met Dunea na te gaan welke achterliggende problemen er - bijvoorbeeld bij huisbezoeken - gesignaleerd worden bij huishoudens die zijn of dreigen te worden afgesloten van het water, zodat de gemeente en Dunea samen tot een betere aanpak kunnen komen om afsluitingen te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Lesley Arp	Mikal Tseggai	Judith Klokkenburg	Robin Smit
SP	PvdA	ChristenUnie/SGP	Partij voor de Dieren

Fatima Faid
HSP